



cutting through complexity

„A származékos termékek központi szerződő felekkel történő átkötésére számító társaságoknak nagyon figyelniük kell az IASB új javaslatára, hogy lássák, folytatható-e számukra a fedezeti elszámolás.”

Andrew Vials,

A KPMG IFRS pénzügyi instrumentumok területének globális vezetője



A pénzügyi instrumentumok IFRS szerinti elszámolásának jövője

Az IFRS hírlevél: Pénzügyi instrumentumok jelen száma az IASB pénzügyi instrumentumokkal kapcsolatos (az IAS 39 felváltását célzó) projektjével kapcsolatos 2013. januári megbeszéléseit és nem végleges döntéseit emeli ki.

Kiemelt témák

Általános célú fedezeti elszámolások

- A származékos termékekben, például a kétdevizás kamatswapokban jelen lévő bázisswap felárakat a „fedezés költségeként” számolnák el, nem pedig hatékonyságként, ami csökkentené az eredmény változékonyságát.
- Áttéréskor bizonyos meglévő „saját használatú” szerződések megjelölhetők az eredménnyel szemben valós értéken „minden vagy semmi” alapon valamennyi hasonló szerződésre vonatkozóan.
- Pontosították az IFRS 9 általános célú fedezeti elszámolási modellje és az IAS 39-ben lévő „makrofedzeti” útmutatás közötti kölcsönhatást, de további információkat várnak.
- Az általános célú fedezeti elszámolásokra vonatkozó végleges standard kiadását elhalasztják az információszerzés befejezéséig.

A származékos termékek kötelező átkötésének hatása a fedezeti kapcsolatokra

- Az IASB sürgős, korlátozott hatókörű módosítást fog javasolni, hogy engedjék meg a fedezeti kapcsolatok folytatását, amikor mindkét félnek egy központi szerződő féllel kell átkötnie a fedezeti instrumentumot.
- Új fedezeti kapcsolatokat dokumentáló gazdálkodó egységek várhatóan ki akarják jelenteni, hogy továbbra is szándékuk a fedezeti elszámolási kapcsolat folytatása, ha a fedezeti származékos terméket később kötelezően átkötik.

Januárban nem tárgyalt az IASB besorolásról és értékelésről, illetve értékvesztésről.

PONTOSÍTOTTÁK, DE ELHALASZTOTTÁK AZ ÁLTALÁNOS CÉLÚ FEDEZETI ELSZÁMOLÁSOKAT

Ami eddig történt...

2008 novemberére óta dolgozik az IASB azon, hogy pénzügyi instrumentumokra vonatkozó standardját (IAS 39 *Pénzügyi instrumentumok: Megjelenítés és értékelés*) egy továbbfejlesztett és egyszerűbb standarddal váltsa fel. Az IASB három fázisra osztotta a projektjét:

1. fázis: Pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek besorolása és értékelése
2. fázis: Értékvesztési módszertan
3. fázis: Fedezeti elszámolás.

2008 decemberében az FASB hasonló projektet tűzött napirendjére, nem követte azonban az IASB fázisokra bontó megközelítését.

Az IASB kiadta az IFRS 9 *Pénzügyi instrumentumok* (2009) és IFRS 9 (2010) standardokat, amelyek a pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek besorolására és értékelésére vonatkozó követelményeket tartalmazzák. Ezek a standardok 2015. január 1-jétől hatályosak. 2012 novemberében az IASB nyilvános tervezetet adott ki az IFRS 9 besorolási és értékelési követelményeinek korlátozott módosításairól.

A Testületek közösen dolgoztak a pénzügyi eszközök értékvesztésének a várható hitelezési veszteségeken alapuló modelljén, amely felváltaná az IAS 39 jelenlegi felmerült veszteség modelljét. A Testületek korábban nyilvánosságra hozták saját eltérő javaslataikat 2009 novemberében (IASB), illetve 2010 májusában (FASB) és közös kiegészítő dokumentumot tettek közzé 2011 januárjában az értékvesztés megjelenítéséről a nyitott portfóliókban. A 2012. júliusi közös megbeszélésen azonban az FASB aggodalmát fejezte ki a közös projekt irányát illetően, és 2012 decemberében nyilvános tervezetet adott ki saját értékvesztési modelljéről, a jelenleg várható hitelezési veszteség modellről. Ezalatt az IASB egyedül folytatta háromkosaras értékvesztési modelljének kidolgozását, és új nyilvános tervezet kiadását tervezi 2013 első negyedévének végén.

Az IASB két részre osztotta a fedezeti elszámolásokra vonatkozó fázist: az általános célú fedezeti elszámolásokra és a makrofedezeti elszámolásokra. 2012 szeptemberében kibocsátotta az általános célú fedezeti elszámolásra vonatkozó standard áttekintési tervezetét, és dolgozik azon, hogy 2013 első felében vitairatot bocsásson ki a makrofedezeti elszámolásról.

Mi történt januárban?

2013 januárjában az IASB azért ült össze, hogy megvizsgálja az általános célú fedezeti elszámolásra vonatkozó áttekintési tervezethez kapott visszajelzéseket. Jelentős változásként a Testület úgy döntött, hogy a származékos termékekben, például a kétdevizás kamatswapokban jelen lévő báziswap felárat a „fedezés költségének” tekinti, nem pedig hatékonyságnak. Az IASB döntött arról is, hogy az általános célú fedezeti elszámolásra vonatkozó új standardra történő áttéréskor bizonyos meglévő „saját használatú” szerződések megjelölhetők az eredménnyel szemben valós értéken „minden vagy semmi” alapon valamennyi hasonló szerződésre vonatkozóan.

Emellett az IASB pontosította az IAS 39 szerinti meglévő „makrofedezeti” gyakorlatok és a javasolt, általános célú fedezeti elszámolásra vonatkozó standard követelményei közötti kölcsönhatás egy részét. Úgy tűnik, hogy sok meglévő „makro cash flow-fedezeti” stratégia hasonló módon lenne képes működni az IFRS 9 általános célú fedezeti elszámolásra vonatkozó követelményei szerinti megjelölésen keresztül. Néhányan féltek attól, hogy az említett stratégiák közül sok nem lesz megengedett az új standard szerint. Az IASB szintén megerősítette, hogy a „makro valós érték fedezeti elszámolásra” vonatkozó hatóköri kivételt alkalmazó gazdálkodó egységek alkalmazni fogják az IAS valamennyi (vonatkozó) fedezeti elszámolási követelményét. Meglepő lépésként azonban az IASB úgy döntött, határozott időre elhalasztja az általános célú fedezeti elszámolásra vonatkozó végleges standard kiadását további információszerezés elvégzése céljából.

Végezetül az IASB egy sürgős ügyet vizsgált meg, amelyet az IFRS Értelmezési Bizottság terjesztett a Testület elé arra vonatkozóan, hogy folytatható-e a fedezeti elszámolás miután új szabályozásoknak való megfelelés érdekében egy központi szerződő féllel kötnének át egy meglévő származékos terméket. Az IASB azt tervezi, hogy februárban sürgős módosításokat javasol könnyítés nyújtása érdekében.

Tartalomjegyzék

Általános célú fedezeti elszámolások	4
A származékos termékek átkötésének hatása a fedezeti kapcsolatokra	7
Projektmérőföldkövek és a végrehajtás ütemezése	9
Bővebb információ	10
KPMG-kapcsolattartók	11

A származékos termékekben, például a kétdevizás kamatswapokban jelen lévő deviza bázisswap-felárakat a „fedezés költségeként” számolnák el, nem pedig hatékonyságként, ami csökkentené az eredmény változékonyságát.

Mi történt januárban?

Az IASB 2013. januári ülésén az alábbi témákat vitatta meg, amelyeket az általános célú fedezeti elszámolásra vonatkozó áttekintési tervezet válaszadói vetettek fel:

1. A származékos termékekben, például a kétdevizás kamatswapokban jelen lévő deviza bázisswap-felárak elszámolása.
2. Áttérési követelmények a „saját használatú” szerződések eredménnyel szemben valós értéken értékeltként történő megjelölésére vonatkozóan.
3. Az új általános célú fedezeti elszámolási modell és az IAS 39 „makrofedezeti” útmutatása közötti kölcsönhatás.

Deviza bázisswap-felárak elszámolása

Miben áll a probléma?

Az áttekintési tervezet válaszadói által leggyakrabban felvetett téma a hatékonyság mérésére vonatkozó alkalmazási útmutatás. Az áttekintési tervezet B6.5.5. pontja útmutatást nyújtott a „hipotetikus származékos termék” módszer alkalmazásához.

[...] Következésképpen a „hipotetikus származékos termék” nem használható olyan jellemzőknek a fedezettétel-értékébe történő belefoglalásához, amelyek csak a fedezeti instrumentumban léteznek (de a fedezett tételben nem). Példa erre a külföldi pénznemben denominált adósság (függetlenül attól, hogy fix vagy változó kamatozású adósságról van szó). Hipotetikus származékos terméknek az ilyen adósság értékében bekövetkezett változásnak vagy az adósság cash flow-iban bekövetkezett halmozott változás jelenértékének kiszámításához történő alkalmazásakor a hipotetikus származékos termékbe nem számítható be egyszerűen egy devizaátváltási felár még akkor sem, ha tényleges származékos termékek, amelyeknek keretén belül különböző pénznemeket cserélnek el, esetleg tartalmaznak ilyen felárat (pl. kétdevizás kamatswapok).

A válaszadókat különösen a B6.5.5. pontnak a fedezeti elszámolásra abban az esetben gyakorolt hatása nyugtalanította, amikor kétdevizás kamatswapok használatával fedeznek devizakockázatot. A kétdevizás kamatswapok árazása során a deviza bázisswap felárak hatása jelentős lehet. Az IAS 39 szerint általános gyakorlat, hogy a deviza bázisswap-felárat is figyelembe veszik a „hipotetikus származékos termék” részeként a cash flow-fedezetek hatékonyságának mérésekor. Az áttekintési tervezet B6.5.5. pontja úgy tűnik, megtiltana ezt a gyakorlatot az IFRS 9 szerint. Ez az eredményben jelentős változékonysághoz vezethetne, ha a deviza bázisswap-felár változásait hatékonyságként kezelnék.

Egyes válaszadók úgy gondolták, hogy az IASB megfelelő folyamata során nem vitatták meg megfelelően a deviza bázisswap-felárak kezelésének potenciális változásait a hipotetikus származékos termék módszernek a hatékonyság mérésére történő alkalmazásakor. A válaszadók emellett elvi fenntartásokat is kifejeztek arra vonatkozóan, hogy a deviza bázisswap-felárak hatását megfelelőbb a „fedezés költségének” tekinteni, nem pedig hatékonyságnak. Ezért úgy érezték, hogy megfelelőbb lehet, ha a deviza bázisswap-felárakat a határidős szerződések forward-pontjaihoz vagy az opciós szerződések időértékéhez hasonlóan kezelik, amelyekre vonatkozóan már konkrét kivételeket tartalmaz az áttekintési tervezet.

Mit javasoltak a munkatársak?

A munkatársak kijelentették, hogy az IASB megfelelő folyamata már foglalkozott ezzel a témával, és csodálkoztak, hogy olyan sok válaszadó kitért erre. A munkatársak három általános alternatívát terjesztettek a Testület elé.

Áttéréskor bizonyos meglévő „saját használatú” szerződések megjelölhetők az eredménnyel szemben valós értéken értékeltként „minden vagy semmi” alapon valamennyi hasonló szerződésre vonatkozóan.

- A) alternatíva: az áttekintési tervezet B6.5.5. pontjában lévő útmutatás változtatás nélküli véglegesítése.
- B) alternatíva: annak megengedése, hogy tovább használják a hipotetikus származékos termékeket úgy, hogy az átmenetileg megtartsa a jelenlegi gyakorlatot.
- C) alternatíva: a „fedezés költségei” fogalmának kibővítése úgy, hogy az magában foglalja a deviza báziswap-felárat.

A munkatársak a C) alternatíva elfogadását javasolták a Testületnek úgy, hogy:

- kibővítik a határidős szerződések határidős elemére vonatkozó meglévő követelménytervezetet, hogy az kiterjedjen a deviza báziswap-felárra is, és
- hozzáigazítják a struktúrát az opciók időértékére vonatkozóan használt struktúrához.

Mit vitatott meg az IASB?

A Testület egyetlen tagja sem támogatta annak megengedését, hogy tovább használják a hipotetikus származékos termékeket úgy, hogy az átmenetileg megtartsa a jelenlegi gyakorlatot ((B) alternatíva).

A Testület több tagja megértést mutatott a kihívás iránt, amelyet a beszámolókészítőknek a deviza báziswap-felárrak szélesedése okoz, és értette, miért tekintik egyesek „a fedezés költségének” a deviza báziswap-felárat. A testület tagjai azonban nem támogatták, hogy kiterjesszék a „fedezés költsége” fogalmát a deviza-báziskockázaton túlra, hogy az a hatékonyság más potenciális forrásait is magában foglalja.

Milyen döntést hozott az IASB?

Az IASB egyetértett a munkatársak javaslatával. Az IASB arra is felhívta a figyelmet, hogy a „hipotetikus származékos termék” megfelelő használatának célja a fedezett tétel, nem pedig a „tökéletes fedezeti ügylet” bemutatása.

Áttérési követelmények a „saját használatú” szerződések eredménnyel szemben valós értéken értékeltként történő megjelölésére vonatkozóan.

Miben áll a probléma?

Az áttekintési tervezet szerint a gazdálkodó egységek nem pénzügyi tételek adásvételére vonatkozó olyan szerződésekre jelölhetnének meg az eredménnyel szemben valós értéken történő elszámolást, amelyek

- nettó módon rendezhetők és
- egyébként „saját használatú” szerződésnek minősülnének az IAS 39.5 értelmében, és azokat jövőben teljesülő szerződésként számolnák el, ha a megjelölés számviteli meg nem felelést szüntet meg vagy csökkent jelentősen.

Az áttérési tervezetben nem fogalmaztak meg konkrét áttérési követelményeket az IFRS 9 hatáskörének erre a változására vonatkozóan. Mivel azonban az eredménnyel szemben valós értéken történő elszámolás választása csak a szerződés létrejöttkor volt megengedett, az nem állna rendelkezésre az IFRS 9 általános fedezeti elszámolásra vonatkozó követelményeire vonatkozó áttérés időpontja előtt megkötött szerződésekre.

A Testület eredetileg úgy döntött, hogy nem engedi meg az eredménnyel szemben valós értéken történő értékelés alkalmazását az áttérés időpontjában fennálló szerződésekre, mert szerződések utólagos megítélést felhasználó „kiszemezgetésétől” tartott. A válaszadók azonban aggodalmukat fejezték ki arra vonatkozóan, hogy ha nem engedik meg az eredménnyel szemben valós értéken történő értékelés választását, a pénzügyi kimutatások kevésbé lennének összehasonlíthatók a hasonló szerződésekre vonatkozó két eltérő elszámolási mód potenciális egy idejű fennállása miatt.

Pontosították a kölcsönhatást, de további információkérést végeznek majd.

Mit javasoltak a munkatársak?

A munkatársak a tervezet áttérési követelményeinek megváltoztatását javasolták úgy, hogy a gazdálkodó egységek választhassák az eredménnyel szemben valós értéken történő értékelést az adott időpontban már létező „saját használatú” szerződésekre vonatkozóan „minden vagy semmi” alapon valamennyi hasonló szerződés vonatkozásában.

Emellett szükségszerűen módosítanák az IFRS 1 *A nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok első alkalmazása* standardot, hogy az ugyanezt a megközelítést tartalmazza az IFRS-re történő áttérésre vonatkozóan.

Mit vitatott meg az IASB?

A Testület néhány tagja úgy érezte, hogy az összehasonlíthatóság ügye úgy tűnik, ebben a helyzetben felülmúlja a „kiszemezgetés” veszélyét. A Testület egyes tagjai azt is megjegyezték, hogy a munkatársaknak az a javaslata, hogy az eredménnyel szemben valós értéken történő értékelés választását „minden vagy semmi” alapon alkalmazzák, korlátozná egyedi szerződések „kiszemezgetésének” kockázatát; tudniillik minden hasonló szerződést ugyanígy kezelnék.

Milyen döntést hozott az IASB?

Az IASB egyetértett a munkatársak javaslatával.

Az új általános célú fedezeti elszámolási modell és az IAS 39 „makrofedezeti” útmutatása közötti kölcsönhatás

Miben áll a probléma?

Az áttekintési tervezetre válaszolók közül sokan kérték, hogy pontosítsák a kölcsönhatást az alábbiak között:

- az IFRS 9-be beépítendő új általános célú fedezeti elszámolási modell és
- az IAS 39 meglévő „makrofedezeti” útmutatása.

Bár az áttekintési tervezetben egyértelműen szerepelt, hogy az IAS 39.89-94 útmutatását a portfólió kamatláb-kockázatra vonatkozó valós érték fedezeti ügyletekről megtartanak az IFRS 9 keretében (amíg a Testület befejezi makrofedezeti projektjét), egyes válaszadók úgy gondolták, nem egyértelmű, hogy az IAS 39.IG.F.6.1-3 részben szemléltetett „makro cash flow-fedezeti” stratégiák megfelelnek-e az IFRS 9 előírásainak.

A válaszadók négy kérdés pontosítására kérték az IASB-t.

„Helyettesítő fedezés”	A válaszadók aggodalmukat fejezték ki olyan megjelölések használatának szükségességével kapcsolatban, amelyek nem pontosan képviselik a tényleges kockázatkezelési megközelítést. Ezt a gyakorlatot időnként „helyettesítő fedezésnek” nevezik. Például: <ul style="list-style-type: none">• bruttó megjelölés használata, amikor a kockázatokat valójában nettó pozíció alapján kezelik, és• változó kamatozású adósságinstrumentumok megjelölésének használata, amikor a kockázatkezelés ténylegesen fix kamatozású adósságinstrumentumok kamatláb-kockázatán alapul.
A fedezeti elszámolás megszüntetése	Egyes válaszadók úgy értelmezték, hogy az áttekintési tervezet B6.5.24(b) pontja azt sugallja, hogy dinamikus kockázatkezelési stratégia keretében a fedezeti elszámolás megszüntetésének alkalmazása „minden vagy semmi” alapon történik.

Végrehajtási útmutató	Néhány válaszadó úgy vélte, hogy a „makro cash flow-fedezeti elszámolásra” vonatkozó végrehajtási útmutató eltörlése azt a benyomást kelti, mintha az nem lenne többé érvényes, vagy az abban szemléltetett számviteli kezelés többé nem lenne megengedett.
Az IAS 39 érvényességének mértéke hatóköri kivétel alkalmazásakor	Egyes válaszadók számára nem volt világos, hogy a „makro valós érték fedezeti elszámolásra” vonatkozó hatóköri kivétel alkalmazásakor az IAS 39 valamennyi fedezeti elszámolási követelménye érvényes vagy csak az áttekintési tervezet 6.1.3. pontjában idézett konkrét pontok.

Javasolt megoldásként néhány válaszadó azt indítványozta, hogy – a makrofedezeti elszámolási projekt befejezésétől függően átmenetileg tartsák meg a „makro cash flow-fedezeti elszámolást”, mint a „makro valós érték fedezeti elszámolás” elszámolását.

Mit javasoltak a munkatársak?

A munkatársak azt javasolták, hogy az IASB az alábbiak szerint válaszoljon a pontosításra vonatkozó kérésekre:

„Helyettesítő fedezés”	A munkatársak javasolták annak tisztázását, hogy ha nem lenne lehetséges a gazdálkodó egység kockázatkezelési tevékenységeihez pontosan igazodó módon megjelölni egy fedezeti elszámolási kapcsolatot, akkor elfogadható lenne olyan módon megjelölni az adott fedezeti elszámolási kapcsolatot, amely megengedett lenne az általános fedezeti elszámolási modell keretében, míg „irányát tekintve összhangban” marad a kockázatkezelési tevékenységekkel. A gazdálkodó egységeknek például megengedett lenne, hogy bruttó alapon jelöljenek meg egy kamatlábfedezetet, még ha a kockázat kezelése ténylegesen nettó alapon történik is – vagyis ebben az értelemben megengedett lenne a „helyettesítő fedezés”.
A fedezeti elszámolás megszüntetése	A munkatársak javasolták az áttekintési tervezet B5.6.24(b) pontjának módosítását annak kimondása céljából, hogy a megszüntetés a kockázatkezelési cél változásának mértékéig érvényes. A kockázatkezelési cél változása az adott helyzettől függően a fedezeti kapcsolatok mindegyikének vagy némelyikének (vagy azok egy részének) megszüntetését okozhatja.
Végrehajtási útmutató	A munkatársak azt javasolták, hogy ne vigyék tovább az IAS 39 fedezeti elszámolásra vonatkozó végrehajtási útmutatóját, mert azt a szabályalapú standardalkotás példájának érezték. Aggodalmuknak adtak hangot azzal kapcsolatban is, hogy csak egyes kiválogatott végrehajtási útmutatások továbbvitele további zavarhoz vezetne.
Az IAS 39 érvényességének mértéke hatóköri kivétel alkalmazásakor	A munkatársak nem javasolták az áttekintési tervezet megváltoztatását az IAS 39 érvényességének mértékére vonatkozóan a „makro valós érték fedezeti elszámolásra” vonatkozó hatóköri kivétel alkalmazásakor. Szerintük egyértelmű, hogy a „makro valós érték fedezeti elszámolásra” vonatkozó hatóköri kivételt alkalmazó gazdálkodó egységek az IAS 39 valamennyi (vonatkozó) fedezeti elszámolási követelményét alkalmazzák, nem csak az IAS 39 81A, 89A és AG114-132 pontjait.

Emellett a munkatársak nem javasolták a „makro cash flow-fedezeti elszámolás” átmeneti megtartását, mert:

- ez nem volt a Testület szándéka, és
- úgy gondolták, hogy a válaszadók által felvetett kérdések ehelyett kezelhetők az általános célú fedezeti elszámolási modell pontosításával..

Mit vitatott meg az IASB?

A testület egyik tagja sem kifogásolta a munkatársak javasolt pontosításait. A Testület több tagja mondta azonban, hogy nincs elegendő információjuk annak megállapításához, hogy a pontosítások kezelik-e a bankok azzal kapcsolatos aggodalmait, hogyan érintenék az új általános célú fedezeti elszámolási követelmények meglévő „makrofedezeti” gyakorlataikat.

A Testület néhány tagja megjegyezte, hogy a Testületnek aktív projektje van a makrofedezeti elszámolásra vonatkozóan, és érzékenységet mutatott azzal kapcsolatban, hogy a makrofedezeti elszámolást alkalmazó gazdálkodó egységeket több változásnak tegyék ki.

Milyen döntést hozott az IASB?

A IASB nem véglegesen a munkatársak alábbi javaslataival értett egyet:

- Beleegyeztek abba a pontosításba, hogy a fedezeti elszámolási célra történő megjelöléseknek nem kell ugyanannak lenniük, mint a tényleges kockázatkezelési álláspont, de irányukat tekintve összhangban kell azzal lenniük. Ez a fedezeti kapcsolatok olyan megjelöléseire vonatkozik, amelyek nem képviselik pontosan a tényleges kockázatkezelési tevékenységeket („helyettesítő fedezés”).
- Ki fogják bővíteni a fedezeti elszámolás megszüntetésére vonatkozó példát (a követelmények tervezetének B6.5.24(b) pontja).
- Beleegyeztek abba, hogy ne foglaljanak bele semmilyen további végrehajtási útmutatást az IAS 39-ből vagy annak útmutatójából a követelmények tervezetébe. Megegyeztek azonban abban is, hogy kifejezett magyarázattal egészítik ki, miszerint az, hogy nem viszik tovább az IAS 39-re vonatkozó útmutatót nem jelenti azt, hogy az IASB elvetette azt.

Az IASB emellett felkérte a munkatársakat, hogy egy későbbi ülésre készítsenek elemzést a következőkről:

- hogyan alakítható ki esetleg olyan választás, hogy az IAS 39 szerinti meglévő „makrofedezeti” gyakorlatokat alkalmazzák az új fedezeti elszámolási modell helyett, és
- egy ilyen választás esetleges következményei.

Az IASB hangsúlyozta, hogy ezt vizsgálni kell, de hogy még nem született döntés egy ilyen megközelítés elfogadásáról.

A következő lépések

Az IASB egy későbbi ülésen vitatja majd meg az új fedezeti elszámolási modell hatókörére vonatkozó további informálódás eredményeit.

A SZÁRMAZÉKOS TERMÉKEK ÁTKÖTÉSÉNEK HATÁSA A FEDEZETI KAPCSOLATOKRA

Az IASB sürgős korlátozott hatókörű módosítást fog javasolni, hogy engedjék meg fedezeti kapcsolatok folytatását, amikor mindkét félnek egy központi szerződő féllel kell átkötnie a fedezeti instrumentumot.

Miben áll a probléma?

Az IASB megvitattott egy, az IFRS Értelmezési Bizottságon (a Bizottság) keresztül felmerült kérdést. Több joghatóság megváltoztatta vagy jelenleg változtatja jogszabályait és szabályozásait annak előírása céljából, hogy sok tőzsdén kívüli (OTC) származékos terméket egy központi szerződő féllel legyen kötelező átkötni – ilyen például az európai piaci infrastruktúra-rendelet (European Market Infrastructure Regulation, EMIR) bevezetése. Sok olyan származékos terméket, amely ezeknek a követelményeknek a hatálya alá esik vagy eshet egyik vagy mindkét szerződő fél megjelölt fedezeti kapcsolatokban.

2013. januári ülésén a Bizottság felhívta a figyelmet arra, hogy az IAS 39 a fedezeti elszámolás megszüntetését írja elő a gazdálkodó egységeknek, amikor a fedezeti instrumentumként megjelölt OTC származékos terméket az EMIR szerint egy központi szerződő féllel átkötnek, mert:

- a meglévő átkötött származékos terméket kivezetik, és
- az új származékos szerződést, amelynek másik szerződő fele a központi szerződő fél, az átkötés időpontjában jelenítik meg.

Bár a központi szerződő féllel fennálló új származékos termék megjelölhető egy új fedezeti kapcsolatban, az új származékos terméknek gyakran nulla lenne a valós értéke az új fedezeti kapcsolat indulásakor; ez jelentős hatékonyságvesztéshez vezethetne.

Míg a Bizottság úgy vélte, hogy az IAS 39 szerinti elemzés egyértelmű, az eredményt nem tartotta kívánatosnak, mert lényegében az adott gazdálkodó egység kockázatkezelési tevékenységei nem változtak, és a szabályozás megváltozására nem számítottak. Ezért a Bizottság azt javasolta, hogy az IASB fontoljon meg egy korlátozott hatókörű módosítást könnyítés nyújtása érdekében.

Mit javasoltak a munkatársak?

A munkatársak azt javasolták, hogy az IASB:

- tegyen közzé javaslatot az IAS 39 és az IFRS 9 korlátozott hatókörű módosítására, amely előírná a meglévő fedezeti kapcsolat folytatását, és
- korlátozza a javasolt módosítás hatókörét azokra a körülményekre, amikor:
 - az átkötésre jogszabály, szabályozás vagy hasonló jogszabályi kötelezettségen alapuló követelmények eredményeképpen van szükség
 - a megújítás az eredeti OTC származékos szerződés valamennyi szerződő felét ugyanúgy érinti, és
 - az eredeti OTC származékos szerződés feltételei nem változnak azon kívül, hogy egy központi szerződő fél lett a másik szerződő fél.

Mit vitatott meg az IASB?

A Testület több tagja azt mondta, hogy ez a módosítás szükséges és sürgős, valamint hogy ez a téma több joghatóságot érint. Néhányan fontosnak érezték, hogy a módosítás hatókörét szűkre szabják, hogy az ne nyújtson valamennyi átkötésre kiterjedő széles körű kivételt. A Testület néhány tagja azt is fontosnak tartotta, hogy világos legyen, hogy ez nem jelenti kivétel létrehozását a szabályozás minden változására vonatkozóan.

A Testület tagjai arról is megbeszélést folytattak, hogy a fedezeti elszámolás folytatása az átkötés után kötelező vagy választható legyen-e. Megjegyezték azonban, hogy az IAS 39 szerint bármikor megengedett a fedezeti elszámolás önkéntes megszüntetése, míg az IFRS 9-re vonatkozó általános célú fedezeti elszámolási javaslatok a fedezeti elszámolás folytatását írják elő, kivéve, ha megváltozott a kockázatkezelési cél.

Emellett a testület tagjai aggodalmukat fejezték ki azzal kapcsolatban, hogy egy 90 napos véleményezési időszak bizonyos joghatóságok számára nem elég hamar tenné lehetővé a könnyítés nyújtását. Az elnök egyetértett azzal, hogy ez a helyzet lehetővé teszi a gyorsított megfelelő folyamatot, mert a módosítások szűk körűek, a kérdés sürgős és széles körű egyetértés várható.

Az új fedezeti kapcsolatokat dokumentáló gazdálkodó egységek várhatóan ki akarják jelenteni, hogy továbbra is szándékuk a fedezeti elszámolási kapcsolat folytatása, ha a fedezeti származékos terméket később kötelezően átkötik.

Milyen döntést hozott az IASB?

Az IASB egyetértett a munkatársak javaslatával és úgy határozott, hogy a nyilvános tervezet véleményezési időszaka 30 nap legyen a kérdés sürgős volta miatt.

Mik a következmények?

Ha egy fedezeti instrumentum másik fedezeti instrumentummal történő későbbi felváltása vagy abba történő újbóli befektetése (rollover) a gazdálkodó egység eredeti dokumentált fedezeti stratégiájának a része, akkor az IAS 39 91(a) és 101(a) pontjai értelmében a felváltás vagy megújítás nem minősül lejáratnak vagy megszüntetésnek, amely a meglévő fedezeti kapcsolat megszüntetését kívánná meg. Ezért úgy tűnik, hogy a jelenlegi IAS 39 értelmében egy származékos terméknek egy adott fedezeti kapcsolat kezdetekor dokumentált felváltási vagy újbóli befektetési stratégia részeként történő megújítása nem vezetne a fedezeti elszámolás megszüntetéséhez. Ezt a kérdést megvitatták a Bizottság részére előterjesztett eredeti napirendi iratban, de a nyilvánosságra hozott IFRIC Update nem tesz említést róla.

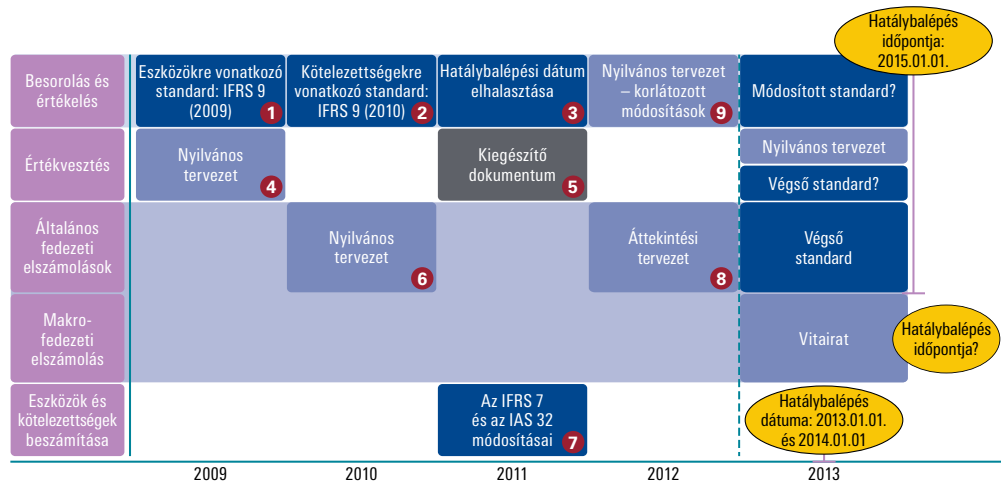
Ugyanakkor új fedezeti kapcsolatokat dokumentáló gazdálkodó egységek várhatóan ki akarják jelenteni, hogy szándékuk a fedezeti elszámolási kapcsolat folytatása, ha a fedezeti származékos terméket később átkötik. Emellett, tekintettel a javasolt módosításra vonatkozóan tervezett rövid véleményezési időszakra a gazdálkodó egységeknek el kellene kezdeniük értékelnük, hogy ez a téma érintheti-e őket és a javasolt módosítás kezelné-e aggodalmaikat.

A következő lépések

Az IASB 2013 februárjában szeretné kiadni a javasolt módosítás nyilvános tervezetét.


PROJEKTMÉR FÖLDKÖVEK ÉS A VÉGREHAJTÁS ÜTEMEZÉSE

A jelenlegi munkaterv jelentős előrehaladást jelez előre 2013-ban, amely szükséges lesz az IFRS 9 2015. január 1-jei hatálybalépési dátumának tartásához.



Forrás: IASB munkaterv – 2012. december 4-i tervezett célok

Kiadványsorozatunk megvizsgálja a munkaterv különböző aspektusait és ahol releváns, összehasonlítást közöl az IAS 39-cel.

	A KPMG kiadványai (jelenleg csak angol nyelven érhető el)
1	<p>Első benyomások: IFRS 9 Pénzügyi instrumentumok (2009. december)</p> <ul style="list-style-type: none"> A KPMG IFRS 9-re vonatkozó legfrissebb és átfogó véleményei a következő kiadványban olvashatók <i>Insights into IFRS: 7A fejezet – Pénzügyi instrumentumok: IFRS 9</i>.
2	<p>Első benyomások: Az IFRS 9 Pénzügyi instrumentumok kiegészítései (2010. december)</p> <ul style="list-style-type: none"> A KPMG IFRS 9-re vonatkozó legfrissebb és átfogó véleményei a következő kiadványban olvashatók <i>Insights into IFRS: 7A fejezet – Pénzügyi instrumentumok: IFRS 9</i>.
3	<p>In the Headlines: Az IFRS 9 módosítása – Az IFRS 9 kötelező hatálybalépésének időpontját elhalasztották 2015. január 1-jére (2011. december)</p>
4	<p>New on the Horizon: ED/2009/12 Pénzügyi instrumentumok: Amortizált bekerülési érték és értékvesztés (2009. november)</p>
5	<p>New on the Horizon: Nyitott portfólióban értékelt pénzügyi eszközök értékvesztése (2011. február)</p>
6	<p>New on the Horizon: Fedezeti elszámolás (2011. január)</p>
7	<p>Első benyomások: Pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek egymással szembeni beszámítása (2012. február)</p>
8	<p>New on the Horizon: Fedezeti elszámolás (2012. szeptember)</p>
9	<p>In the Headlines: Az IFRS javasolt módosításai 9 – Besorolás és értékelés (2012. november)</p>

További információk található a projektről [weboldalunkon](#).

Az [IASB weboldalán](#) és az [FASB weboldalán](#) a Testületek üléseinek összefoglalása, ülési anyagok, projekt-összefoglalások és státusfrissítések található.

BŐVEBB INFORMÁCIÓ

A pénzügyi instrumentumokkal kapcsolatos (az IAS 39 felváltását célzó) projektre vonatkozóan bővebb információkért kérjük, forduljon szokásos KPMG-kapcsolattartójához vagy látogasson el az [IFRS – financial instruments](#) weboldalra, mely aktuális témákkal foglalkozik, és üzletágak szerint nyújt részletes információkat az IFRS-ről.

Felkeresheti a [Financial Instruments](#) oldalt is az IASB weboldalán.

A KPMG Global IFRS Institute oldalán a kpmg.com/ifrs elérési útvonalon megtalálja a KPMG-nek az IASB főbb projektjeivel és más tevékenységeivel foglalkozó legfrissebb kiadványait.

Az [IFRS – bevétel](#) aktuális témákkal foglalkozó oldalunkon megtalálhatók a bevételek projektre vonatkozó anyagaink, köztük az *IFRS Hírlevél: Bevétel*.

Az [IFRS – lízingek](#) aktuális témákkal foglalkozó oldalunkon megtalálhatók a lízingekkel kapcsolatos projektre vonatkozó anyagaink, köztük az *IFRS Hírlevél: Lízingek*.

Az [IFRS – biztosítás](#) aktuális témákkal foglalkozó oldalunkon megtalálhatók a biztosítási projektre vonatkozó anyagaink, köztük az *IFRS Hírlevél: Biztosítás*.

Az *IFRS Hírlevél: A kiegyensúlyozó tételek* című kiadványunk, amely az IFRS szűk hatókörű módosításait állítja középpontba a következő weboldalon érhető el: kpmg.com/ifrs.

KPMG KAPCSOLATTARTÓK:

Magyarország

Rakó Ágnes
**Számviteli tanácsadási
szolgáltatások**
igazgató
T: +36 1 887 7438
E: agnes.rako@kpmg.hu

Katzer Zsolt
**Számviteli tanácsadási
szolgáltatások**
menedzser
T: +36 1 887 7167
E: zsolt.katzer@kpmg.hu

Amerika

Michael Hall
T: +1 212 872 5665
E: mhall@kpmg.com

Tracy Benard
T: +1 212 872 6073
E: tbenard@kpmg.com

Ázsiai-csendes-óceáni térség

Reinhard Klemmer
T: +65 6213 2333
E: rklemmer2@kpmg.com.sg

Yoshihiro Kurokawa
T: +81 3 3548 5555 x.6595
E: yoshihiro.kurokawa@jp.kpmg.com

Európa, Közel-Kelet és Afrika

Colin Martin
T: +44 20 7311 5184
E: colin.martin@kpmg.co.uk

Venkataramanan Vishwanath
T: +91 22 3090 1944
E: vv@kpmg.com

Köszönetnyilvánítás

Köszönetet mondunk munkájáért a jelen kiadvány fő szerzőjének, Robert Sledge-nek.

Az itt megjelölt információk tájékoztató jellegűek, és nem vonatkoznak valamely meghatározott természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli szervezet körülményeire. Társaságunk ugyan törekszik pontos és időszerű információkat közölni, ennek ellenére nem vállal felelősséget a közölt információk jelenlegi vagy jövőbeli hatályosságáért. Társaságunk nem vállal felelősséget az olyan tevékenységből eredő károkért, amelyek az itt közölt információk felhasználásából erednek, és nélkülözik társaságunknak az adott esetre vonatkozó teljes körű vizsgálatát és az azon alapuló megfelelő szaktanácsadást.

A KPMG név, a KPMG logó és a „cutting through complexity” a KPMG International lajstromozott védjegye.

© 2013 KPMG Tanácsadó Kft, a magyar jog alapján bejegyzett korlátolt felelősségű társaság, és egyben a független tagtársaságokból álló KPMG-hálózat magyar tagja, amely hálózat a KPMG International Cooperative-hez (“KPMG International”), a Svájci Államszövetség joga alapján bejegyzett jogi személyhez kapcsolódik. Minden jog fenntartva.